

Posudek na diplomovou práci Jitky Esserové

Diplomová práce se věnuje jednomu z významných kulturních periodik 30. a 40. let dvacátého století, časopisu Řád. Jejím jádrem je podrobná bibliografie Řádu na s. 48-199, která je doprovázena jmenným rejstříkem (s. 200-215). Bibliografie je sestavena podle standardních norem, její četba přesvědčuje, že je výsledkem dlouhé a pečlivé práce. Bude moci sloužit každému dalšímu badateli, který se tématem bude zabývat.

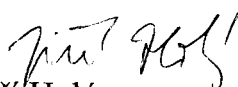
Jitka Esserová bibliografii doprovodila čtyřicetistránkovým úvodem, ve kterém analyzuje vývoj a zaměření časopisu Řád. Sleduje jeho genezi, úlohu Jana Franze, Timothea Vodičky a dalších redaktorů, případně i přispěvatelů (Karel Schwarzenberg), nesnadné postavení katolických intelektuálů za první republiky, roli katolicismu a tomismu. "Tomistické principy nepovažovali autoři sdružení kolem Řádu za správné, protože jsou katolické, ale jejich katolicitu spatřovali v jejich správnosti". Tyto a podobné formulace ukazují přesnost a neschematicnost autorčina uvažování. Vývoj časopisu rozděluje do dvou období, jejichž mezníkem je konec třicátých let. Hlavní pozornost přitom věnuje prvnímu období, jež bylo ideově vyhraněné. Druhé je představeno stručněji, náplň časopisu se v té době přesunuje k poezii, literatuře a umění, Řád za vedení Františka Lazeckého se otevírá také autorům nekatolicky smýšlejícím (např. básníci Jiří Šotola a František Listopad, kritik Jaroslav Morák). Bylo to patrně dáno i tím, že takřka všechna ostatní literární periodika byla za okupace zastavena.

Autorka ideový profil časopisu hodnotí podle mého názoru přehledně, se znalostí a velmi vyváženě. Platí to např. o vztahu česko-německém nebo o polemikách kolem španělské občanské války, které se odehrávaly 1936-1938 na stránkách Řádu a dalších periodik. Souvisí to také s rozlišováním mezi fašismem a myšlenkami stavovského státu (s nímž redaktori a autoři Řádu do jisté míry sympatizovali) a hitlerovským nacismem (převzato od Jaroslava Meda). Španělská válka opravdu nebyla bojem demokracie s fašistickou diktaturou, jak se velmi často tradovalo. Ale ani zápasem katolicismu o víru, v němž jsou předem posvěceny všechny prostředky a všichni spojenci. V diskusích o španělské válce stál Řád na straně frankistů proti převažujícím hlasům levice a liberálního středu, zapojil se do polemiky proti Karlu Čapkovi, přinášel však, jak autorka konstatuje, také informace o španělské katolické kultuře. (Je ironií osudu, že integrální katolík Zdeněk Šmíd, který připravil španělské číslo Akordu, svým překladem Dona Quijota v 50. letech nahradil překlad liberála Václava Černého.)

K práci mám spíš drobné připomínky. Formulaci o Praze jako "jednom z nejživějších kulturních center" v tehdejší Československu, bych klidně nahradil slovy "nejživější". Levice přitahovala spisovatele nejen rozporem mezi předválečným světem a novou skutečností (s. 10), ale hlavně odporem k imperialistické světové válce a myšlenkou sociální spravedlnosti. Text má i drobné formální nedostatky, např. "pacifismus" (s. 29), "kritku" (s. 14), uvozovky uvnitř uvozovek na s. 14.

Práce splňuje požadavky na diplomovou práci. Práci doporučuji k obhajobě a navrhuju známku výborně.

28. 8. 2010

Jiří Holý